

УДК 821.161.2-343'06.09(092)

DOI 10.31654/2520-6966-2025-27F-113-62-73

Михальчук Н. І.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури, культурології та журналістики
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
arthur_mab@ukr.net
orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2761-0303

Томко В. Д.

магістрантка 2-го курсу факультету філології,
історії та політико-юридичних наук,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
tvika2114@gmail.com

Міфологемність мислення Дари Корній у романі «Щоденник Мавки»

У статті укладено інтерпретаційну парадигму роману Дари Корній «Щоденник Мавки», проаналізовано його проблематику, систему образів та особливості міфопоетики.

Наголошується, що головна проблема роману – становище жінки в родині та у стосунках з чоловіком – доповнюється питаннями саможертвності жінки, її самореалізації, становища фатальної жінки, меркантильності у стосунках, зречення моральних принципів, проблемою митця, вільної людини. У роботі наголошується, що проблематика роману поглиблюється завдяки міфу: через використання відомих язичницьких та християнських міфологем.

Серед міфопоетичних особливостей роману досліджено циклічність часу: зміна пір року та відповідно зміна ціннісних орієнтацій персонажа; проаналізовано ритуальну основу твору: досліджено як головна героїня проходить етапи ініціації, очищення та трансформації; розглянуто природу як сакральний простір.

Ключові слова: міфопоетика, міфопоетичний аналіз, міфологема, міфема, роман, ритуал, хронотоп.

Постановка проблеми. Художній доробок Мирослави Іванівни Замойської, більше званої як Дара Корній, відомий глибоким зв'язком з українською народнопоетичною творчістю. Письменниця активно експериментує зі змістом творів. Вона майстерно поєднує фольклорний, історичний, культурологічний матеріал. Використовує традиційні народнопоетичні сюжети, реінтерпретує відомі образи, залучає фольклорні форми.

Насамперед це стосується романів «Щоденник Мавки» (2015), «Зворотний бік світла» (2012), «Зворотний бік темряви» (2013), «Гонимарник» (2010), «Зірка для тебе» (2013). «Крила кольору хмар» (2015), «Місяцівна» (2019)).

Творчість письменниці проаналізована небагатьма літературознавцями, адже це сучасна авторка. Вибудовуючи інтерпретаційну парадигму роману «Щаденник Мавки», звернемо увагу на статті Олени Мізінкіної, Аліни Карої, Андрія Гурдуза, Таїсії Живиці, Тетяни Кушнірової.

Дослідники одноставні: у романі письменниця використовує класичні для української літератури, переосмислені нею, народно-поетичні та історичні образи, головні з них, образи Мавки, Чугайстра та козака Мамає. Це переосмислення відбувається крізь призму сучасної проблематики.

А. Гурдуз у статтях «Лісова пісня» Лесі Українки як образно-сюжетна матриця українсько-російської «жіночої прози» початку XXI століття та «Міфопоетика роману Дари Корній «Щоденник Мавки» вважає, що Дара Корній ускладнює спосіб опрацювання класичного літературного, легендарно-історичного й фольклорно-міфологічного матеріалу. Образ Мавки авторка осмислює у двох планах. Перший – це умовна постать жінки, яку зрадив чоловік. Друга – це постать Магдалени, головної героїні твору, яка ідентифікує себе як крилату Мавку-месницю за ображених жінок [3, с. 309].

Основним прийомом міфопоетичного змалювання подій у романі є переосмислення письменницею взаємодії міфологічних істот. Дара Корній проектує взаємини лісової діви та чугайстра на стосунки сучасних жінки й чоловіка [3, с. 311].

Створюючи свою Мавку, Дара Корній поєднує народнописенний образ з семантикою постаті Мавки із «Лісової пісні». Вона більше не є негативним персонажем, який шкодить людині, а зображена як позитива героїня, навіть жертвна. Цьому значною мірою посприяла драма-феєрія Лесі Українки [3, с. 309].

В образі Магдалени, яка ідентифікує себе як крилату мавку, що є нехарактерним для традиційного образу лісової діви, авторка поєднує риси язичництва (мавка) та християнства (ангел). Олексій бачить у коханій доброчесну жінку, а для інших чоловіків-зрадників вона є фатальною.

Дара Корній переакцентує увагу читача на духовну сильну Мавку, яка мстить чоловікам і намагається знайти своє щастя на

відміну від героїні «Лісової пісні» Лесі Українки, яка прагнула людського та шукала підтримки в слабшого духом Лукаша [3, с. 310].

А. Гурдуз та А. Бугайова у статті «Колір у творчому переосмисленні Дарою Корній «Лісової пісні» аналізують використання авторкою кольорів, що дає можливість глибше зрозуміти психологію творчості письменниці й процеси переосмислення нею літературної традиції. Дара Корній залучає кольорову палітру не лише для створення сюжету, а й для зображення психологічного стану персонажів. Літературознавці звертають увагу на генетичний зв'язок творчості Дари Корній зі спадщиною Лесі Українки й Михайла Коцюбинського. Це простежується і в романі «Щоденник Мавки». Дослідники пишуть, що для твору характерна концепція жіночої фентезійної прози XXI ст. і визначають прогнозоване протистояння двох начал «добро» і «зло». Це явище спостерігається не тільки на рівні сюжету, а й на рівні образів [1, с. 40].

Наприклад, протистояння добра і зла виявлено у відповідних кольорах білого й чорного. Сірий – посередництво «між світлом і темрявою». Символізує виснаженість, втому й самотність. Зелений – зумовлений хронотопом і підкреслює силу природного начала та гармонії. Також зелений є виявом жіночого начала, домінантності фемінного, органічного природі. Червоний символізує не пристрасть і кохання, а спектр негативних емоцій: переживання, страху, сорому, заборони, попередження тощо. Рідко зустрічається й жовтий колір. Червоний і жовтий у жіночій прозі є символом чоловічого начала, тому рідко використовується [1, с. 41].

Т. Живиця у статті «Деконструкція стереотипних етнообразів у романі Дари Корній «Щоденник Мавки» простежує зміну в інтерпретації Дарою Корній образів Мавки та звичайної жінки. Дослідниця звертає увагу на те, як через народнопоетичні образи авторка презентує ґендерні ролі – їх поведінку, обов'язки та завдання. А також простежує як Дара Корній руйнує стереотипне зображення персонажів, додаючи їм нової семантики [4].

Дослідниця пише про трансформацію образу головної героїні роману. Слабка й покинута жінка перетворюється в сильну й самодостатню. Авторка наділяє Магдалену рисами лісової красуні Мавки. Це допомагає зруйнувати упереджене уявлення про жорстокість Мавки й надає їй ніжності, а патріархальний образ слабкої жінки наділяє сильним характером.

Т. Кушнірова, С. Дмитрюк, Л. Шишковська у статті «Міфопоетика дохристиянських міфологічних образів у «Щоденнику Мавки» Дари Корній» звертають увагу на те, що роман є спробою ввести в національну літературу художню інтерпретацію нового образу з циклу української «нижчої міфології» та містить багато оригінальних рішень, які допомагають українській літературі сформувати сучасну міфотворчу традицію [6, с. 81].

Стильовою особливістю роману є інтертекстуальність. Дара Корній неодноразово цитує Григорію Сковороду, Лесю Українку, дає алюзії на відомі притчі та перекази [6, с. 82].

Образна система твору детально виписана. Як і характерно для літератури постмодерної доби, у романі немає чіткого поділу на «добро» і «зло». Герої є амбівалентними: кожен проходить свій шлях і заслуговує на співчуття. Думки дослідниць суголосні з твердженнями А. Гурдуза про зміну образу мавки з жорстокої й небезпечної до душевної й ніжної, а також про поєднання язичницького (мавка) й християнського (ангел) в головній героїні для глибшого її зображення [6, с. 82].

У статті «Фольклорний наратив у контексті роману «Щоденник Мавки» Дари Корній: до проблеми текст у тексті» О. Мізінкіна та А. Кара розглядають композицію роману та зазначають її мозаїчність. Текст поєднує притчі, легенди з авторською оповіддю й щоденником головної героїні [8, с. 103].

Авторка використовує фольклорні тексти як засіб характеротворення. Прислів'ями, приказками, народними піснями та притчами Дара Корній урізноманітнює текст: наводить історії, які логічно доповнюють події роману, додає народні форми у мовлення героїв, що робить його більш живим та образним, вони допомагають розкрити характер персонажів та їхнє світобачення [8, с. 103].

О. Мізінкіна у статті «Літературний етнообраз Мамає в сучасному романі («Щоденник Мавки» Дари Корній)» звертає увагу саме на реінтерпретацію національного міфу про козака-характерника. У цьому образі Дара Корній втілює риси та систему цінностей українців. Художник Олексій є прикладом сучасного народного героя. Він живе за філософією Григорія Сковороди та дотримується козацького способу життя. Через цей образ авторка демонструє такі ідентифікаційні риси українського народу як доброта, чесність, волелюбність, працездатність, любов до природи, незалежність, чуттєвість, ліризм [7].

Таким чином, інтерпретаційна парадигма роману Дари Корній «Щоденник Мавки» засвідчує, що він є реінтерпретацією міфічних та

історичних образів, сучасним переосмисленням стосунків жінки й чоловіка, пов'язує колір з психологічним станом персонажа, створює образи персонажів, які є ідентифікатором української ментальності, наголошує на неоднозначності подій та характерів, виявляє зв'язок з художніми текстами письменників-попередників.

Актуальність теми дослідження. Не зважаючи на те, що роман Дари Корній «Щоденник Мавки» –

яскравий приклад міфопоетичного мислення в сучасній українській літературі, яке допомагає ускладнити ґендерну проблематику та літературний жіночий характер, системного аналізу специфіки міфологемного мислення письменниці в романі на сьогодні немає.

Мета розвідки – дослідити особливості міфопоетики роману «Щоденник Мавки», міфологемність мислення його авторки.

Досягнення мети потребує аналізу проблематики роману, адже вона обумовлює міфопоетичні засоби і прийоми на всіх рівнях його архітектоніки. Від так головним завданням є дослідження особливостей реінтерпретації Дарою Корній відомих народнопоетичних міфологем, сюжетних схем, ритуальної основи та особливостей хронотопу.

Жанрова структура роману оригінальна: більшість глав двох розділів супроводжуються авторським відступом у формі щоденника.

Написані від імені міфічної Мавки, своєю основою вони мають народні легенди та притчі, які Магдалена – двійниця Мавки в реальному світі та головна героїня роману – використовує для пошуку відповідей на вічні питання. Одночасно ці історії є дзеркалом, яке відображає світобачення Магдалени.

У своєму щоденнику Мавка розповідає одинадцять історій, такі як: «Про долю, яку конем не об'їдеш», «Про душі», «Пришпилена», «Щастя та Розум», «Бажання», «Вибір», «Перелесник», «Мандрівна зірка», «Щастя», «Те, що ніколи не помирає», «Курячий бог». Вони вибудовані на язичницькій і християнській символіці.

В історії «Про долю, яку конем не об'їдеш» згадані міфологеми Доля та Місяця. Доля – це богиня, яка творить життя людини, її призначення, пророкує майбутнє, знає, все що станеться у житті, наділяє чеснотами. Такою її знали наші предки у дохристиянські часи. Персоніфікована, як і в язичницькій міфології, Доля в романі постає лише як помічниця великої Ткалі, яка творить ниточку людського життя: «Ох, молодице-молодице! Доля кожної людини невидимою ниткою тягнеться за нею і тче ту нитку не людина, і виводить ту нитку не завжди й Доля. Доля тільки справно служить великій Ткалі...». Так

письменниця реформує український язичницький образ, адже її велика Ткаля асоціюється з Мойрою [5, с. 28].

Місяць в давньоукраїнській міфології асоціюється із темрявою, загадковістю та чаклунством. Його вважали посередником між світом живих і мертвих, тому що він освітлював ніч, яка була часом, коли відкриваються двері в потойбічні світи. У романі Місяць – рятівник, який допомагає матері вберегти єдиного сина від смерті.

Смерть у міфології – це богиня страшної темної ночі, поганих сновидінь, хвороб та мору. Давні українці сприймали її як однозначно лиху постать, але в романі вона амбівалентна: покара Долі й водночас її нагорода, та нейтральна: не погана й не добра. Вона, як і Доля, лише виконує свої обов'язки: «Я не караю. Чому ви, люди, так боїтеся Смерті? Хіба смерть то покара? А може, навпаки, нагорода? Ох, жінко-жінко! Ти така молода, у тебе будуть і чоловік, і діти...» [5, с. 28–29].

У реальності Магдалена переживає смерть родинного життя та втрату коханого чоловіка для того, щоб у майбутньому стати щасливою в нових стосунках, з людиною чий внутрішній світ відповідає Мавчиному.

Дара Корній використовує й образ вовкулаки. У міфах це люди у вовчій шкурі. За народними повір'ями виділяють два різновиди цих міфічних істот: перший – уроджені, другий – перетворені (обернені). Останні зазнають більших страждань за життя. Вони живуть у лісах, як справжні вовки, але зберігають людський внутрішній світ.

В історії «Про долю, яку конем не об'їдеш» у вовкулаку обернено одинадцятилітнього хлопчика. Саме така ціна збереження життя дитини. Ця метаморфоза актуалізує проблему «інакшості серед нормальності»: алегорія інакшості хлопчик-вовкулака, «місячний», якого люди вважають потворою, ворогом.

Інакша, «місячна», у реальному житті Магдалена зі своїми прагненнями чистоти почуттів над якими сміється її чоловік: «Не смій щось там патякати про мораль. До чого тут вірність, клятва біля вівтаря, спільні діти, приплела ще й заповіді Божі. Це просто традиції, умовності, які не мають жодної вартості і які ні до чого не зобов'язують».

Друга притча трансформує міфемі Сонця та Зірок. Зраджена Чугайстром Мавка розповідає про протистояння добрих і темних почуттів та вчинків. Серед перших згадуються Віра, Надія, Любов, Чесність. Вони протистоять зраді, ненависті, брехні, облуді, ледарству, заздрості, агресивності. Темні почуття та вчинки «полювали» уночі, тому люди не наважувалися виходити на двір після заходу

сонця. Добрі почуття та вчинки почали радитися як запобігти такому злу. Вирішити конфлікт допомагає Сонце, яке пропонує звернутися до Творця-Батька, щоб той освітив ніч – час життя зла. Так з'явилися зорі – душі померлих людей. Саме вони нагадують, що жити потрібно так, щоб не згаснути, потрібно світити, а не тліти.

У реальному світі головну героїню Магдалену рятує вогонь її душі. Наповнена любові, віри та надії вона змогла вистояти під час руйнування власного світу – родини.

Щастя та Розум – персонажі однойменної легенди, зміст якої змагання за звання важливішого в житті людини. Вони знайшли нерозумного й нещасного чоловіка та по-черзі допомагали йому, кожен протягом п'яти років. Перші п'ять допомагав Розум. За цей час чоловік збудував гарну хату, завів господарство, одружився з красунею, але все це не приносило задоволення. Наступні п'ять років допомагало чоловікові Щастя. За цей час все змінилося: вже не впізати було ні хати, ні господині, минула молодість. На подвір'ї бігало двоє хлопчиків, на призьбі сиділа господиня із третьою дитиною-немовлям. Господар, вийшовши до них, окинув все щасливим поглядом. Мандрівник, який все це спостерігав доходить висновку, що суперечка не мала переможців: бо що таке щастя без розуму, й навіщо той розум без щастя. Дара Корній у цій історії персоніфікує Розум та Щастя, надаючи їм характеру. Як і притаманно уявленням про Розум – він хитрий, а Щастя – добре.

У реальному світі Магдалена завдяки розуму знаходить улюблену роботу й щаслива у стосунках з коханим.

Християнський Бог згадується в таких історіях: «Бажання», «Щастя», «Те, що ніколи не помирає». Перша заснована на казковому мотиві випробування нагородою за добрі справи. Бог постає як старий чоловік, який чотири рази зустрічається з подорожнім Семеном. Творець виконує всі його бажання. І, навіть, останнє нахабне – бути Богом: переносить Семена в порожній світ із клунком глини, щоб той починав спочатку, як Творець. Із цим сюжетом пов'язаний мотив застороги: «Будьте уважні з бажаннями, вони можуть здійснюватися».

У реальному світі цей мотив стосується образу коханки Романа Антоніни, яка не знайшла родинного щастя з чужим чоловіком.

Відомий мотив «Людина творець свого щастя» так само інтерпретується через міфопоетичні образи: Бог-Творець із глиною вкладає її в руки людини, аби долучилася до божого промислу: стала творцем власного щастя. У реальному житті мотив безпосередньо проектується на образ Магди.

В історії «Те, що ніколи не помирає» Бог дає можливість людині зрозуміти силу й глибину любові, яка може пережити навіть смерть: «Смерть – це частина життя. Його зворотній бік». «Жінка, яка втратила єдиного сина, знайшла те, що ніколи не вмирає. Вона продовжувала любити свою дитину. Бо любов не помирає ніколи...» [5, с. 279–280].

Притча «Вибір» вибудована на символічних образах річки й попелу. У язичницькій міфології річка символізує дорогу життя. Попіл – це символ знищення минулого, тління, можливість покаяння, очищення та відродження. Притча Мавки – це розповідь про маленьку дівчинку та її маму, жінку, яка вважала, що має важку долю й заздрила природній силі річки. Одного разу донька додала води в посудину з попелом. Вода стала каламутною. А коли кинула попіл у річку, він швидко розчинився, а річка й далі була чистою. У цьому донечка побачила сенс. У кожного в житті трапляються негаразди – символом цього є попіл, але ми самі обираємо бути склянкою з брудною водою чи річкою, яка тече далі й розчинає попіл. Від так склянка й річка набувають символічного значення обмеженості та повноти сили людської душі.

Магда – склянка під час розлучення з чоловіком, і річка в любові до Мамаю.

У романі зазнає трансформації і язичницький образ Перелесника з однойменній історії. Перелесник – це один із найзліших міфічних духів, який має вогненний хвіст. Він падає з неба й відвідує людей, набуваючи подоби близького. Наші предки вірили, що його можна прикликати з сильної туги за покійною людиною. А от прогнати Перелесника з дому, у якому він оселився, дуже складно. Авторка змінює змістове наповнення образу, надаючи йому позитивних рис. В історії Перелесник з'являється перед Орісею, яка сильно тужить за покійним коханим, і допомагає їй повернути жагу до життя.

Міфологемність мислення Дари Корній реалізується через особливості хронотопу: по-перше, зміна пір року і відповідно ціннісних орієнтацій персонажа: Магда на весні проходить етап очищення та розквіту. Вона звільнюється від пут чоловіка та змінює орієнтир на себе, знаходить нову себе. Магда влітку – це жінка, яка переживає випробування та загартовує характер. Магда восени – похмура й жертвна. Вона готова зробити все для підтримки близьких, і навіть пожертвувати власним щастям. Магда взимку переживає страх та уповільнення. Вона завмирає у своїх почуттях і намагається жити для близьких.

По-друге, урбаністичному простору в романі протиставляється сакральний простір природи: це місце душевної чистоти; де можна

не носити маску; дім Мавки та Мамає; місце возз'єднання головної героїні з коханим.

Образ Олексія-Мамає, який зовні стилізує себе під козака-характеристика, у романі поглиблюється до сковородинівського типу. Систему цінностей персонажа, крім індивідуальної свободи, формують духовна єдність з природою та сродна праця (творчість).

Ритуальна основа роману виявляє себе через мотиви ініціації, очищення та трансформації персонажа. У магійній площині прослідковуємо зміну душевної натури Магдалени – Мавки. Її ніжну й тендітну намагається знищити любий Чугайстер – це ініціація. Вона проходить очищення через страждання й випробування, у вигляді спокуси чоловіків. Етап трансформації виражений у формуванні нової Мавки, яка хижа до Чугайстрів й ніжна до по-справжньому любого чоловіка. Від так трансформується й біблійний образ Магдалени: християнська свята, послідовниця Ісуса, яку він звільнив від семи демонів. У Біблії тлумачиться то як звичайна грішниця, то як блудниця. Головна героїня роману блудниця з чоловіками-чугайстрами: Андрієм Васильовичем Дзюбенком, Тарасом та Кареном Вітольдовичем, але свята з чоловіком Романом та коханим Олексієм.

Висновки. Міфологемність мислення Дари Корній у романі «Щоденник Мавки» реалізується через реінтерпретацію відомих міфологем, сюжетних схем, ритуальної основи та особливості хронотопу.

Дара Корній осучаснює міфологічних персонажів, вводячи їх у простір XXI століття. Трансформує змістове наповнення міфологем, наділяючи персонажів протилежними до класичної міфології ролями (Мавка й Чугайстер), синтезує в міфемі міфологемні ролі (Магдалена як блудниця й свята). Це дає можливість створити унікальну модель для переосмислення ґендерної проблематики на сучасному етапі розвитку української літератури.

Література

1. Гурдуз А., Бугайова А. Колір у творчому переосмисленні Дарою Корній «Лісової пісні» Лесі Українки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*: наук. зб. Сер. Філологія. 2016. № 21. С. 40-42.

2. Гурдуз А. «Лісова пісня» Лесі Українки як образно-сюжетна матриця українсько-російської «жіночої прози» початку XXI століття. *Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського*: збірник наукових праць. Серія: Філологічні науки (літературознавство). Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. Вип. 4.14 (111). С. 63–69.

3. Гурдуз А. Міфопоетика роману Дари Корній «Щоденник Мавки». *Studia methodological* : збірник наукових праць пам'яті доктора філол. наук,

проф., акад. Академії ВШ України Р. Гром'яка (1937–2014). Тернопіль, 2015. Вип. 40. С. 307–312.

4. Живиця Т. Деконструкція стереотипних етнообразів у романі Дари Корній «Щоденник Мавки». *Українська література в просторі культури і цивілізації*: Всеукраїнська інтернет-конференція студентів, аспірантів і молодих вчених (22-24 лютого 2020 року).

5. Корній Дара. Щоденник Мавки: роман. Харків: видавничий дім «Фабула», 2024. 320 с.

6. Кушнірова Т., Дмитрюк С., Шишковська Л. Міфопоетика дохристиянських міфологічних образів у «Щоденнику Мавки» Дари Корній. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*: збірник наукових праць. Серія: Філологія. Одеса: МГУ, 2021. Вип. 48(4). С. 81-84.

7. Мізінкіна О. Літературний етнообраз Мамаєва в сучасному романі («Щоденник Мавки» Дари Корній). *Актуальні питання гуманітарних наук*: збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2020. Вип. 31. Том 2. С. 154–161.

8. Мізінкіна О., Кара А. Фольклорний наратив у контексті роману «Щоденник Мавки» Дари Корній: до проблеми текст у тексті. *Молодий вчений*: збірник наукових праць Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Серія: Філологічні науки. Одеса, 2020. Вип. 11. С. 102–106.

References

1. Hurdz, A., Buhayova, A. (2016). *Kolir u tvorchomu pereosmyslenni Daroiu Kornii «Lisovoi pisni» Lesi Ukrainky* [Colour in Dara Kornii's Creative Reinterpretation of Lesia Ukrainka's "Forest Song"]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu: nauk. zb. Ser. Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University: Scientific Collection. Ser. Philology*. No. 21. pp. 40-42. [in Ukrainian].

2. Hurdz, A. (2014). *«Lisova pisnia» Lesi Ukrainky yak obrazno-siuzhetna matrytsia ukrainsko-rosiiskoi «zhinochoi prozy» pochatku XXI stolittia* ["Forest Song" by Lesia Ukrainka as a Figurative-Story Matrix of Ukrainian-Russian "Women's Prose" of the Early 21st Century]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu im. V. O. Sukhomlynskoho: zbirnyk naukovykh prats. Seriya: Filolohichni nauky (literaturoznavstvo) – Scientific Bulletin of Mykolaiv V. O. Sukhomlynsky State University Collection of Scientific Papers. Series: Philological Sciences (Literary Studies)*. Mykolaiv: Mykolaiv V. O. Sukhomlynskyi State University. Iss. 4.14 (111). pp. 63–69. [in Ukrainian].

3. Hurdz, A. (2015). *Mifopoetyka romanu Dary Kornii «Shchodennyk Mavky»* [Mythopoetics of Dara Kornii's novel "Mavka's Diary"]. *Studia methodological: zbirnyk naukovykh prats pamiati doktora filol. nauk, prof., akad. Akademii VSh Ukrainy R. Hromiaka (1937–2014) – Studia Methodological: Collection of Scientific Works in Memory of Doctor of Philology, Prof., Academician of the Academy of Higher Education of Ukraine R. Hromiak (1937–2014)*. Ternopil. Iss. 40. pp. 307–312. [in Ukrainian].

4. Zhyvytsia, T. (2020). *Dekonstrukttsiia stereotypnykh etnoobraziv u romani Dary Kornii «Shchodennyk Mavky»* [Deconstruction of Stereotypical Ethno-Images in Dara Kornii's novel "Mavka's Diary"]. *Ukrainska literatura v prostori kultury i tsyvilizatsii: Vseukrainska internet-konferentsiia studentiv, aspirantiv i molodykh vchenykh – Ukrainian Literature in the Space of Culture and Civilization: All-Ukrainian Internet Conference of Sstudents, Postgraduates and Young Scientists* (February 22-24). [in Ukrainian].

5. Kornii, Dara. (2024). *Shchodennyk Mavky* [Mavka's Diary]. Kharkiv: Fabula Publ. 320 p. [in Ukrainian].

6. Kushnirova, T., Dmytriuk, S., Shyshkovska, L. (2021). *Mifopoetyka dokhrystyianskykh mifolohichnykh obraziv u «Shchodennyku Mavky» Dary Kornii»* [Mythopoetics of Pre-Christian Mythological Images in "Mavka's Diary" by Dara Kornii]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University: Collection of Scientific Papers. Series: Philology*. Odesa: MGU Publ.. Iss. 48(4). pp. 81-84. [in Ukrainian].

7. Mizinkina, O. (2020). *Literaturnyi etnoobraz Mamaia v suchasnomu romani («Shchodennyk Mavky» Dary Kornii)* [Literary Ethno-Image of Mamai in a Modern Novel ("Mavka's Diary" by Dara Kornii)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka – Current Issues of the Humanities: Collection of Scientific Papers of Young Scientists of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*. Drohobych. Iss. 31. Vol. 2. pp. 154–161. [in Ukrainian].

8. Mizinkina, O., Kara, A. (2020). *Folklomyi naratyv u konteksti romanu «Shchodennyk Mavky» Dary Kornii: do problemy tekstu u teksti* [Folklore Narrative in the Context of the Novel "Mavka's Diary" by Darya Kornii: to the Problem of Text Within the Text]. *Molodyi vchenyi: zbirnyk naukovykh prats Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I.I. Mechnykova. Serii: Filolohichni nauky – Young Scientist: Collection of Scientific Works of Odessa I.I. Mechnikov National University. Series: Philological Sciences*. Odesa. Iss. 11. pp. 102–106. [in Ukrainian].

Mykhalchuk N. I.

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
of the Department of Ukrainian Language, Literature,
Culturology and Journalism of Nizhyn Mykola Gogol State University

arthur_mab@ukr.net

orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2761-0303

Tomko V. D.

2nd year master's student at the Faculty of Philology,
History and Political and Legal Sciences
of Nizhyn Mykola Gogol State University

tvika2114@gmail.com

The Mythologemism of Dara Korniy's Thinking in the Novel "Mavka's Diary"

The paper summarizes the interpretative paradigm of Dara Korniy's novel "Mavka's Diary", analyzes its problematics, system of images, and features of mythopoetics.

It is emphasized that the main problem of the novel - the position of a woman in the family and in relations with her husband - is complemented by issues of self-sacrifice of a woman, her self-realization, the position of a femme fatale, mercantilism in relationships, the renunciation of moral principles, the problem of an artist, a free person. The work emphasizes that the problematic of the novel is deepened thanks to myth: through the use of well-known pagan and Christian mythologies.

Among the mythopoetic features of the novel, the cyclical nature of time is explored: the change of seasons and, accordingly, the change in the character's value orientations; the ritual basis of the work is analyzed: how the main character goes through the stages of initiation, purification, and transformation is explored; nature is considered as a sacred space. The mythologemism of Dara Kornii's thinking in the novel "Mavka's Diary" is realized through the reinterpretation of well-known mythologems, plot schemes, ritual basis and chronotope features.

Dara Kornii modernizes mythological characters, introducing them into the space of the 21st century, transforms the content of mythologems, endowing the characters with roles opposite to classical mythology (Mavka and Chuhayster), synthesizes mythologem roles (Magdalene as a harlot and a saint). This enables the creation of a unique model for rethinking gender issues at the current stage of development of Ukrainian literature.

Key words: *mythopoetics, mythopoetic analysis, mythologeme, novel, ritual, chronotope.*